

ادبیات محمود احمدی نژاد جامعه ایران را "بی حیثیت" می کند؟

سه‌شنبه ۷ اردیبهشت ۱۳۸۹ - ۲۷ آوریل ۲۰۱۰

بی بی سی / دوشنبه ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ - محمود احمدی نژاد، رئیس دولت ایران دارای لحن و ادبیاتی است که روسای جمهور پیشین از آن استفاده نمی کردند. کارشناسان حوزه سیاست و دیپلماسی استفاده از این ادبیات را صحیح نمی دانند. مهدی کروبی از رهبران معترضان به نتیجه انتخابات در ایران به تازگی با انتقاد از این لحن گفته سخنرانی اخیر مسوول اجرایی کشور که در ارومیه بیان شد، به هیچ وجه در شان یک رئیس جمهور نیست.

"همه اش کشک است، طرف راه می رفت می گفت ابرقدرت، قدر قدرت... آی زکی". این بخشی از سخنان محمود احمدی نژاد رئیس دولت ایران در واکنش به سخنان وزیر خارجه فرانسه است. آقای احمدی نژاد در مصاحبه ها و سخنرانی هایش بارها از ادبیاتی استفاده کرده که به اعتقاد کارشناسان متناسب با شان رئیس دولت ایران نیست.

آقای احمدی نژاد همچنین در مورد سخنان باراک اوباما رئیس جمهور امریکا نیز از ادبیاتی استفاده کرد که آقای اوباما اعلام کرد به این سخنان پاسخی نمی دهد. "آقای اوباما، شما تازه از راه رسیدید، یک مقدار صبر کن تا عرق خشک شود، یک مقدار سرد و گرم را بچش، یک مقدار مراقبت کن، هر کاغذی که جلویت گذاشتن دلیلی ندارد که آن کاغذ را بخوانی هر حرفی که بهت توصیه کردند، دلیلی ندارد که آن حرف را تکرار بکنی، بدان گنده تر از تو، بزرگتر از تو آن گردن کلفت تر از تو نتوانستند از این غلطها بکنند. تو که جای خود داری." استفاده از این الفاظ هم مورد انتقاد مهدی کروبی یکی از رهبران معترض به نتیجه انتخابات قرار گرفت. آقای کروبی در دیدار با اعضای سازمان مجاهدین انقلاب گفته است: "دشمن تراشی هنر نیست. هنر آن است که به تهدیدات، پاسخی مستدل و منطقی داده تا اذهان عمومی ملتها و دولتها بسوی حقیقت نیل یابد، به نحوی که تهدیدات مرتفع و به فرصتها بدل گردند."

مهرداد درویش پور، جامعه شناس ایرانی در سوئد می گوید: "استفاده از این زبان پرخاشگرایانه به معنای دور شدن از متانت و ادب است. اصولا ادبیات سیاسی در نزد تمام سیاستمداران جهان حتی اگر کینه توزانه باشد، با گستاخی همراه نیست. اما زبان آقای احمدی نژاد

برای تهاجمی تر شدن، عرف بین المللی گفت و گوهای سیاسی را به کنار می گذارد و به گستاخی در کلام بدل می شود.

رسول نفیسی جامعه شناس در امریکا نیز از منتقدان این نوع ادبیات سیاسی است. آقای نفیسی با ابراز تعجب از این مسئله که چرا کسی این رفتار را در ایران کنترل نمی کند، می گوید: "از لحاظ عرف دیپلماتیک وقتی نامه ای نوشته و اظهار نظری می شود اما به آن پاسخ داده نمی شود، این نوع رفتار معنا دارد، یعنی به طور کلی شما را جز جامعه متمدن به حساب نمی آورند. کسی دقت نمی کند که از لحاظ کاهش حیثیت بین المللی ایران این تا چه اندازه اثر دارد." او اضافه می کند که "اگر کسی به این افراد بگوید که یک زبان دیپلماسی در جهان وجود دارد، پاسخ آنها این است تمام اینها ساخته غرب است و ما به آنها اعتقادی نداریم."

آقای احمدی نژاد در سفری به سوریه و در مصاحبه مطبوعاتی با حضور بشار اسد در واکنش به سخنان هیلاری کلینتون نیز از ادبیات غیر دیپلماتیک استفاده کرد.

"ما یک ضرب المثل در فارسی داریم و کسی که حرف بیجا می زند و خارج از قد و قواره خودش صحبت می کند، به آن می گوئیم یک کلام از مادر عروس"

رسول نفیسی این مسئله را با نگاهی تاریخی تحلیل می کند و می گوید: "در ۱۰۰ تا ۱۲۰ سال اخیر روحانیت در ایران و عراق یک سپاه غیر رسمی داشته اند که از همین اقشار دور شهری امثال آقای احمدی نژاد تشکیل می شده و اینها زبان و ادبیات مخصوصی دارند و احمدی نژاد این زبان را امروز وارد دیپلماسی جهانی کرده و البته از کیسه ملت بزرگ ایران خرج می کند و باعث بی حیثیتی جامعه ما می شود."

صاحب نظران معتقدند ادبیات آقای احمدی نژاد تنها محدود به حوزه دیپلماتیک و بین المللی نیست و این سخنان علیه معترضان و منتقدان داخلی نیز استفاده می شود. محمود احمدی نژاد در جلسه ای با انتقاد از مخالفان خود گفته است: "قیافه روشنفکری می گیرند به اندازه یک بزغاله هم از دنیا فهم و شعور ندارند."

آقای درویش پور در این خصوص می گوید: "این زبان آقای احمدی نژاد تلاشی است برای اینکه او نشان دهد از گروههای محروم جامعه برخوردار است و به یک معنی خود را به عوام نزدیک تر کند. زبان آقای احمدی نژاد روز به روز عامیانه تر می شود، به این معنی که تلاش این است که چنین جلوه داده شود نخبگان سیاسی ربطی به توده مردم ندارند."

آقای نفیسی نیز نظری مشابه دارد و معتقد است لحن و ادبیات آقای احمدی نژاد در دوره جدید ریاست دولت تند تر شده است. او می گوید: "استفاده از این لحن، در واقع باعث پائین رفتن سطح اخلاق می شود و باعث از بین رفتن حدود بین ادبیات و جامعه غیر ادیب می شود. آقای احمدی نژاد زبانش به دو دلیل تند تر شده، نخست اینکه تحت فشار از سوی نیروهای ملی است و دیگر اینکه ممکن است بخواهد مقابل یک جهان که یکپارچه علیه ایران می شود، اعتماد به نفس نشان دهد. این کار را آقای احمدی نژاد با استفاده از زبان خاصی که به آن زبان لاتی گفته می شود، نشان می دهد."

آقای احمدی نژاد در نخستین روز اعلام نتایج انتخابات ریاست جمهوری در ایران نیز از ادبیاتی استفاده کرد که مورد انتقاد بسیاری قرار گرفت. "در انتخابات چهل میلیون نفر خودشان بازیگر اصلی و تعیین کننده اصلی بودند، حالا چهار تا خس و خاشاک این گوشه ها یه کاری می کنند، بدانید این رودخانه زلال ملت جایی برای خودنمایی آنها نخواهد گذاشت."

مهرداد درویش پور این لحن را متعلق به گروه خاصی از جامعه می داند و ادامه می دهد در ادبیات سیاسی از نوعی گروه و زبان به نام "لمپن پرولتاریا" نام برده می شود.

او می گوید: "این گروهها نه فقط محرومترین گروه ها به دلیل در حاشیه ماندن هستند، بلکه هیچ قانونی و عرفی را به رسمیت نمی شناسند و از خشن ترین و بی ادبانه ترین ادبیات و لحن در جامعه برخوردارند. به گمان من اگر به زبان، ادبیات و لباس آقای احمدی نژاد نگاه کنیم، باید گفت جمهوری اسلامی ایران روز به روز بیشتر به سوی یک حکومت لمپنها سوق پیدا کرده است."

نمایندگان اصلاح طلب در مجلس ایران نیز از ادبیاتی که محمود احمدی نژاد به کار می برد، انتقاد می کنند. یکی از این نمایندگان در نامه ای به مرتضی آقاهرانی استاد اخلاق کابینه محمود احمدی نژاد که در پارلمان نیوز به چاپ رسیده، این چنین می نویسد: "ادبیات آقای احمدی نژاد در شان مقام ریاست جمهوری نیست. شاگرد خود را تادیب کنید یا کرسی درس اخلاق کابینه را ترک کنید."

نیکی محجوب - بی بی سی